

Geriatrik Depresyon Ölçeği-15 (kısa form)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Geriatrik Depresyon Ölçeği-15 (kısa form)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22277>

Özet

Geriatrik Depresyon Ölçeği-15 (GDO-15, k?sa form), yaygın olarak kullanılan 30 maddelik Geriatrik Depresyon Ölçeği'nin k?salt?lm?? ve pratik bir versiyonudur. Bu ölçek, özellikle ya?lı yeti?kinlerde depresyon taraması yapmak amacıyla geli?tirilmi?tir. GDO-15, ya?lı bireylerin kendi bildirimlerine dayalı olarak son bir haftalık dönemdeki duygusal durumları ve bilişsel belirtilerini de?erlendirir. Türkiye'deki geçerlik ve güvenilirlik çalışması, 2017 yılında Durmaz ve arkadaşları tarafından gerçekleştirilmi? olup, bu uyarılma çalışması ile aracın Türk kültürü ve dili için uygunlu?u kanıtlanmı?tır.

GDO-15, uzun formun getirdi?i yantı yorgunlu?unu azaltarak klinisyenler ve araştırmacılar için zaman verimlili?i sağlar. Ölçek, somatik semptomları (vücut ağrıları, uyku bozuklukları gibi) ölçmekten kaçınarak, ya?lılıkta sıklıkla görülen fiziksel hastalıklarla karışabilecek depresyon belirtilerini daha net ayırtmayı hedefler.

Anahtar Kelimeler

Geriatrik Depresyon Ölçeği, GDO-15, K?sa Form, Ya?lılık, Depresyon Taraması, Uyarılma, Geriatri, Psikometri.

Yazarlar

Durmaz, B., Soysal, P., Ellidokuz, H., Isik, A.T. (Uyarılma Çalışması Yazarları); Ahmet Turan ISIK (Sorumlu Yazar).

Amaç

Geriatrik Depresyon Ölçeği-15'in temel amacı, ya?lı yeti?kin popülasyonunda klinik depresyon riskini hızlı ve etkin bir şekilde taramaktır. 15 maddelik bu k?sa form, özellikle birinci basamak sağlık hizmetlerinde veya yoğun klinik ortamlarda hızlı de?erlendirme ihtiyacını karşılamak üzere tasarlanmı?tır.

Ölçek, ya?lılarda depresif bozuklukların erken tanınmasına olanak tanıyarak, zamanında müdahale ve tedavi süreçlerini destekler. Türkçe uyarılması'nın amacı ise, bu geçerli ve güvenilir araç, Türkiye'deki ya?lı bireylerin kültürel ve dilsel bağlamına uygun hale getirerek kullanıma sunmaktır.

Yapı

GDO-15, ya?lı bireylerin öznel deneyimlerini yansıtan duygusal ve bilişsel bileşenlere odaklanan depresif bir yapıya ölçmektedir. Ölçek, genellikle ya?lı yeti?kinler için geçerli olan keyif kaybı

(anhedoni), umutsuzluk, sosyal geri çekilme, motivasyon eksikli?i ve bo?luk hissi gibi temel semptomlar? de?erlendirir.

Ölçek, somatik (bedensel) belirtileri d??ar?da b?rakma prensibi üzerine kurulmu?tur. Bu yakla??m, ya?l?l?kta s?kça görülen ve depresyonla kar??t?r?labilecek fiziksel ?ikayetlerin (örne?in, i?tah veya uyku de?i?iklikleri) ölçümden kaynaklanan yan?? pozitif sonuçlar? minimize etmek için kritik öneme sahiptir.

Geçerlik

Orijinal kaynakta geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilmi? olsa da, Durmaz ve arkadaşlar? (2017) tarafından yapılan uyarlama çal??mas?, GDO-15'in Türk ya?l? yeti?kin popülasyonunda geçerli?ini ara?t?rm??t?r. Çal??mada, ölçe?in klinik olarak tan? konmu? depresyon vakalar?n? sa?l?kl? kontrollerden ay?rt etme yetene?i (kriter geçerli?i) incelenmi?tir.

Geçerlik analizleri, ölçe?in depresif semptomlar? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermi? ve genellikle kesme puanlar? belirlenmi?tir. Bu kesme puanlar?, tarama arac? olarak GDO-15'in hassasiyetini (sensitivity) ve özgüllü?ünü (specificity) belirlemede kullan?l?r, böylece klinik anlamda geçerli sonuçlar elde edilir.

Güvenirlik

Kaynakta güvenilirlik bilgisi '-' olarak i?aretlenmi? olsa da, Durmaz ve arkadaşlar? (2017) çal??mas?nda GDO-15'in iç tutarlı?k (internal consistency) güvenilirli?i analiz edilmi?tir. ?ç tutarlı?k, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme derecesini gösterir ve genellikle Cronbach Alfa katsay?s? ile rapor edilir.

Türkçe adaptasyon çal??mas?nda elde edilen yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin tutarlı? oldu?unu ve güvenilir ölçümler sa?lad??n? i?aret etmektedir. Ayr?ca, baz? çal??malarda test-tekrar test güvenilirli?i de incelenerek, ölçe?in k?sa bir zaman aral??nda kararlı sonuçlar verme yetene?i de?erlendirilmi?tir.

Faktör Analizi

Geriatrik Depresyon Ölçeği-15 (GDO-15), k?sa formu nedeniyle genellikle tek boyutlu (unifaktöryel) bir yap? sergilemesi beklenir. Ancak, baz? psikometrik çal??malar, ya?l? popülasyonun heterojenli?i nedeniyle iki faktörlü bir yap?y? da destekleyebilir (örne?in, 'Duygusal Durum' ve 'Sosyal Geri Çekilme/Apatik').

Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap? geçerli?ini test etmek amacıyla faktör analizi teknikleri (Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c? Faktör Analizi) kullan?lm??t?r. Bu analizler, 15

maddenin orijinal ölçeğin amaçladığı tek bir depresif yapıyı (depresif semptom kümesini) ne ölçüde temsil ettiğini doğrulamayı amaçlamıştır.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: 15 maddeden oluşan, dikotom (Evet/Hayır) yanıt formatlı öz bildirim ölçek.

Mevcut Diller: İngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama).

Popülasyon Grubu: Yaşlı Yetkinler.

Yaş Grubu: Genellikle 60 yaş ve üzeri bireyler.

Popülasyon Detayları: Türkiye'de yaşayan, ayakta veya yatarak tedavi gören, bilişsel yeterliliğe sahip geriatrik hastalar ve sağlıklı yaşlılar.

Test Metodolojisi: Bireylerin maddeleri okuyarak veya bir klinisyen yardımıyla okutulmuş olarak yanıtlandığı öz bildirim yöntemidir. Her maddeye verilen 'Evet' veya 'Hayır' yanıtları, depresif durumu işaret etme yönüne göre puanlanır (0 veya 1). Toplam puan 0 ile 15 arasında değişir.

Anahtar Kelimeler

Geriatri, Yaşlılıkta Depresyon, Psikometri, Tarama Aracı, GDO-15 Türkçe, Öz Bildirim.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Belirtilmemiştir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: atisik@yahoo.cm (Sorumlu Yazar İletişim)

Yayın Adresi: Belirtilmemiştir.

Şinler, Ücret ve Test Yayı

Geriatrik Depresyon Ölçeği'nin orijinal formu (GDS), genellikle kamuya açık alanda kabul edilir ve klinik veya araştırmaya amaçlı kullanımı için ücretsizdir. Türkçe uyarlamasının kullanımı için sorumlu yazar (Ahmet Turan ISIK) ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması 2017 yılında yayımlanmıştır.

Orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [geriatric-depression-scale-15-short-form-](#)

[toad.pdf](#)

Kaynaklar

Durmaz, B., Soysal, P., Ellidokuz, H.& Isik, A.T.(2017). Validity and reliability of Geriatric Depression Scale-15 (short form) in Turkish older adults. *North Clin Istanbul*. doi: 10.14744/nci.2017.85047

Geriatrik Depresyon Ölçeği-15 (kısa form) Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme bilgileri için lütfen yukarıda belirtilen referans çalmaya ve PDF bağlantısına başvurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM